CITIREA textului

rom.explainwell.org/index.php/table-of-contents-synthesize-text/reading-the-text/

Stabilirea unei strategii eficiente de lectură este importantă înainte de a începe efectiv scrierea rezumatului.
O astfel de strategie cuprinde cel puțin următorii paşi:

1. **STUDIUL CONTEXTULUI** înainte de lectura propriu-zisă
2. **STUDIUL TEXTULUI pe parcursul CITIRII**, care poate cuprinde etapele:
    - **PARCURGERE RAPIDĂ** a textului
    - **CITIRE ATENTĂ** a textului
    - **CĂUTAREA** înțelesurilor în text
    - Crearea de **NOTE ŞI ADNOTĂRI** pe marginea textului studiat
3. Revizuirea finală a **NOTELOR**

Studiul contextului este prima etapă a muncii de rezumare, care constă în documentarea în legătură cu autorul, subiectul, contextul şi scopul în care a fost scris textul sursă.
Studiul textului este etapa în care textul este citit critic, etapă în care se identifică şi se ierarhizează: principalele idei sau fapte (în cazul unui text expozitiv), sau principalele personaje şi evenimente (în cazul unui text narativ). Studiul textului este însoțit de realizarea unor note, sau de adnotarea directă a textului pe suportul sursei.
Revizuirea notelor după citire, este ultima etapă în procesul de lectură, când se organizează notele şi, eventual, se folosesc instrumente vizuale pentru a exprima în format grafic semnificațiile textului.

STUDIUL CONTEXTULUI

Înainte de a trece efectiv la citirea textului care trebuie sintetizat, este necesară înțelegerea contextului în care acesta a fost scris. Aceasta poate să aducă informații prețioase, care pot fi ulterior folosite la crearea rezumatului.

Iată câteva întrebări care pot constitui repere în operația de colectare a informațiilor despre textul studiat:

Cine este autorul textului?
Ce alte opere ale aceluiaşi autor ați mai citit?
Care este subiectul sau tema principală a textului?
Ce altceva mai cunoaşteți despre acest subiect?
Ce alte texte similare ați mai întâlnit?
De ce este necesară sau de ce credeți că a fost cerută această lectură?

Acestea nu sunt unicele, dar sunt cele mai importante întrebări care trebuie avute în vedere în explorarea informațiilor despre materialul care trebuie sintetizat.

Dacă nu sunteți familiarizat cu autorul sau cu subiectul textului de rezumat, încercații să căutați informații auxiliare pe internet sau la bibliotecă.

If you are not familiar or with the author either the text subject, try to find auxiliary information in a library or browse the Internet, check out Youtube or Wikipedia.

STUDIUL TEXTULUI

Studiul textului constă în citirea efectivă a acestuia, proces în care:

1. **se parcurge rapid** textul de analizat.
2. **se citeşte apoi cu atenție** în intregime.
3. **se identifică informația esențială** conținută de text.
4. **se reciteşte textul în mod activ**: luând note, subliniind cuvinte sau pasaje, făcând adnotari direct pe text.

PARCURGEREA RAPIDĂ (frunzărirea) textului

Frunzărirea înseamnă parcurgerea rapidă (în diagonală) a textului.

Acest tip de lectură are ca scop detectarea rapidă a elementelor importante, marcate ca atare, ale textului. In această etapă trebuie acordată atenție:

- titlurilor de capitole, subcapitole şi paragrafe.
- textelor scoase în evidență prin scrierea cu caractere ingroşate (bold), prin subliniere, sau în orice alt mod.
- imaginilor de orice tip, graficelor, diagramelor si fotografiilor.

La frunzărire, se citesc de obicei doar primele enunțuri din fiecare paragraf.

În final, încercați să răspundeți la intrebarea: **Despre ce este vorba în acest text?**

CITIREA ATENTĂ a textului

După parcurgerea inițială rapidă, este necesară **citirea cu atenție în întregime a textului**. În aceasta etapă se urmăreşte întelegerea semnificației textului şi identificarea elementelor importante aşa cum sunt definite de autor:

1. **subiectul şi ideile principale** sau personajele şi evenimentele (în cazul textelor narative).
2. **detaliile care susțin** aceste idei.
3. **frazele care enunță subiectul** sau **fraza care formulează concluzii**, dacă există în text.

CĂUTAREA ÎNTELESURILOR şi a structurii în text

Subiectul unui text este un cuvânt sau o fraza care concentrează semnificația intregului text.

Ideea principală este informația cea mai importantă conținută de acel text. O **idee secundară** (sau **de susținere**) este complementară ideii principale – furnizează detalii suplimentare pentru ideea principală.

Ideea principală include subiectul textului şi principalele enunțuri referitoare la subiect. Ideea principală este adesea exprimată într-o fraza numită **„enunțul subiectului”**.

Exemplu
Subiectul şi ideea unui text
În fragmentul de text de mai jos sunt accentuate subiectul şi ideile.

„Republica Irlanda ocupă cea mai mare parte a insulei Irlanda, în largul coastelor Angliei şi Țării Galilor. Capitala, Dublin, este locul unde s-au născut scriitori precum Oscar Wilde şi Samuel Beckett. Supranumită „Insula de Smarald” pentru peisajele bogate în pajişti si dealuri inverzite, peste care sunt răspândite castele şi vechi situri Celtice. Poveşti despre războinici învățați şi despre spiriduşi care îşi ascund aurul la capătul curcubeelor, adaugă a atracție misterioasă Irlandei.

Subiectul textului este **Irlanda** iar ideea principală este: Irlanda este „un tărâm magic situat pe o insulă de smarald” şi o țară cu o excepțional de bogată zestre culturală şi istorică.

Secvența ideilor principale, în ordinea în care acestea apar în text, defineşte ceea ce se cheamă „**semnificația discursului**„.
Semnificația discursului este ceea ce leagă ideile din text.
„Semnificația detaliată a discursului” cuprinde ideile principale şi ideile de susținere. Pornind de la semnificația discursului, şi de la câteva detalii se poate crea rezumatul textului.

Pentru extragerea şi formularea ideii principale, trebuie citit textul pentru a identifica secventele care conțin informații despre **un anume fapt, eveniment, sau acțiune** executată de unul sau mai multe personaje.
Apoi se **notează această informație într-o singură propoziție** sau frază scurtă.

Pentru a extrage şi a formula o idee secundară, trebuie recitit textul din care a rezultat ideea principală, încercând să identificați detalii despre faptele, evenimentele sau acțiunile descrise de ideea principală.
Apoi se formulează ți se notează aceste detalii în una sau mai multe fraze.

O metodă simplă de a identifica subiectul şi ideile principale ale textului care trebuie rezumat este formularea unor intrebări ajutătoare pornind de la cuvintele cheie: **Cine? Care? Când? De ce?** ca în exemplele de mai jos:

Care sunt principalele fapte, evenimente sau personaje descrise în text?
Care sunt relațiile dintre ideile, faptele, personajele sau evenimentele descrise în text?
De ce a exprimat autorul anumite idei în text?

ând a avut loc acțiunea descriă în text?
Unde au avut loc acțiunea sau evenimentele descrise în text?

Răspunsurile la un set bine definit de astfel de întrebări pot constutui nucleul rezumatului care trebuie creat.

O recomandere esențială pentru rezumare este stabilirea careacteristicilor generale ale textului, şi anume:

- **tipul de text**: narativ, expozitiv, argumentativ
- **categoriile** de informație din text (dacă există)
- **structura textului**: introducere, corpul principal, concluzile ,etc.

Stabilirea tipului de text, a categoriilor şi structurii acestuia poate fi de mare ajutor în detectarea informației cu adevărat importante din acel text.

Exemplu
Categorii de informație într-un text

In primul chenar se afla textul sursă, care este despre Pumă şi se găseşte în Wikipedia , secțiunea în limba engleză: https://en.wikipedia.org/wiki/Cougar

În chenarul de pe pagina următoare, textul este divizat în paragrafe având titluri care corespund cu conținutul paragrafelor. Titlurile reprezintă de fapt principalele categorii de informație din text şi marchează subiectele principale din textul analizat.

Puma – (225 cuvinte)

Puma, cunoscută şi sub numele de leu de munte, panteră sau cuguar este o felină mare răspândită în America de Nord şi de Sud. Specie adaptabilă, puma poate fi întâlnită în toate tipurile de habitat din America. Este a doua felină ca mărime din Lumea Nouă, după jaguar. Temătoare şi solitară puma este considerată un animal nocturn sau crepuscular, deşi au fost raportate cazuri când au fost întâlnite pume şi în cursul zilei. Puma este un prădător de “ambuscadă“, care îşi pândeşte prada.

Principala sa sursă de hrană sunt căprioarele, dar şi animalele domestice. La nevoie, vânează chiar rozătoare mici sau insecte. Puma preferă habitaturi cu pădure tânără, sau terenuri pietroase, poate trăi şi in zone de câmpie. Puma este un animal teritorial, ea supraviețuieşte în zone cu densitate mică a populațiilor. Dimensiunea teritoriului individual depinde de teren şi de abundența prăzii.

Puma este retrasă şi evită oamenii. Atacuri asupra oamenilor au fost raportate rar, dar numarul acestora este în creştere în ultimii ani în America, din cauza faptului că oamenii le încalcă teriotriul.

După colonizarea continentului American de către europeni, din cauza expansiunii aşezărilor omeneşti peste habitatul natural al pumei, efectivele acesteia au scăzut dramatic. In particular, la începutul secolului XX, populația de puma a fost complet

distrusă pe toată coasta de est a Americii de Nord, cu excepția unei subpopulații izolate din Florida.

Puma (text cu categoriile marcate)

Puma, cunoscută şi sub numele de **leu de munte**, **panteră** sau **cuguar** este o felină mare răaspândită în America de Nord şi de Sud. Specie adaptabilă, puma poate fi întâlnită în toate tipurile de habitat din America.

Caracteristicile şi comportamentul pumei:
Temătoare şi solitară puma este considerată un animal nocturn sau crepuscular, deşi au fost raportate cazuri când au fost întâlnite pume şi în cursul zilei.

Obiceiurile de vânătoare ale pumei
Puma este un prădător de "ambuscadă", care îşi pândeşte prada. Principala sa sursă de hrană sunt căprioarele, dar şi animalele domestice. La nevoie, vânează chiar rozătoare mici sau insecte.

Caracteristicile habitatului pumei
Puma preferă habitaturi cu pădure tânără, sau terenuri pietroase, poate trăi şi in zone de câmpie. Puma este un animal teritorial, ea supraviețuieşte în zone cu densitate mică a populațiilor. Dimensiunea teritoriului individual depinde de teren şi de abundența prăzii.

Puma şi oamenii
Puma este retrasă şi evită oamenii. Atacuri asupra oamenilor au fost raportate rar, dar numărul acestora este în creştere în ultimii ani în America, din cauza faptului că oamenii le încalcă teriotriul.

Starea actuala de conservare a speciei
După colonizarea continentului American de către europeni, din cauza expansiunii aşezărilor omeneşti peste habitatul natural al pumei, efectivele acesteia au scăzut dramatic. In particular, la începutul secolului XX, populația de puma a fost complet distrusă pe toată coasta de est a Americii de Nord, cu excepția unei subpopulații izolate din Florida.

SCRIEREA de NOTE pe marginea textului

Recitiți şi **analizați** textul. Apoi, divizați-l în secțiuni (fragmente, părți, paragrafe), **adnotați-l** (scriind comentarii şi observații pe margine) şi **subliniați** pasaje din materialul original, cu scopul de a evidenția:

- subiectul sau cuvinte cheie,
- ideile principale, subiectul, sau concluziile,
- tipul de text, catgoriile de informație şi structura textului.

Faceți note referitoare la:

- sursă (autor – nume titlu, data şi locul publicării, URL, etc.).

- ideile principale, fapte, acțiuni, evenimente din text.
- explicații ale ideilor principale (de exemplu motive/cauze sau efecte).

În final, **creați o schiță de text care va constitui nucleul rezumatului** pe care doriți să-l alcătuiți. Scrieți ideile de bază din fiecare secțiune a schiței de rezumat. Dacă textul sursă este scurt sau fragmentat, **conturați fiecare paragraf** al textului.

Toate metodele şi recomandările de mai sus, sugerează **„citirea reflexivă”** (citire atentă urmată de reflectare asupra conținutului), ca etapă preliminară obligatorie în orice încercare de realizare a unor rezumate.

REVIZUIREA ŞI ORGANIZAREA NOTELOR

După citirea atentă a textului, notele trebuie structurate într-o **schiță de rezumat** care cuprinde ideile principale si ideile secundare. Apoi se analizează ce detalii trebuie introduse în rezumat, în funcție de cerințele specifice şi de destinația rezumatului.

Ca un ultim pas, se pot folosi instrumente vizuale care să faciliteze înțelegerea textului:

1. **Mind maps** (hărți de idei) pentru a clasifica (într-o ierarhie radială) elementele constitutive ale textului: evenimente, fapte, personaje, acțiuni şi idei.
2. **Concept maps** (hărți conceptuale) pentru a vizualiza relațiile dintre idei
3. **Outliners** (aplicații software pentru identificarea unor structuri ierarhice de elemente dintr-un text)
4. **Diagrame Web** (pânză de păianjen) pentru a ilustra diverse categorii de informații înrudite din text.